

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI
JIZZAX DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI

MEDIA SAVODXONLIK VA AXBOROT MADANIYATI
fanining o'quv dasturi

Bilim sohasi: 100000 – Ta'lim
Ta'lim sohasi: 110000 – Ta'lim
Ta'lim yo'nalishi: Barcha bakalavriat ta'lim yo'nalishlari uchun

Jizzax - 2022

Fan/Modul kodi MSVAX 104		O`quv yili 2022-2023	Semestr 1-2	Kreditlar 4
Fan/Modul kodi Majburiy		Ta`lim tili O`zbek		Haftadagi dars soatlari 4
1	Fanning nomi	Auditoriya mashg`ulotlari	Mustaqil ta`lim	Jami yuklama
	Media savodxonlik va axborot madaniyati	(60 soat) Ma`ruza 30 soat, Seminar 30 soat	(60 soat)	(120 soat)
2	<p>Fanning mazmuni: Fanni o`kitishdan ko`zlangan asosiy maqsad - talabalarga bugungi kundagi zamonaviy axborot makoniga poydevor bo`lgan, inson ijtimoiy-madaniy hayotining ajralmas qismi hisoblangan muloqot, ma`lumot evolyutsiyasi tarixini o`rgatish. Chunki, axborot tushunchasi, makon va zamonga xos bo`lib, u davriy hodisa sifatida turli shakl-shamoyilda namoyon bo`ladi. Jumladan, sobiq sovetlar davrida axborot taqchilligi yuzaga kelgan bo`lsa, hozirgi kunda esa jamiyatda axborot oqimi ko`paygani tufayli, axborotdan "bezish", uni tahlil qilmay, bor holicha iste`mol qilish jarayoni yuzaga keldi. Global axborot makonida qabul qilinayotgan axborotlarni tushunish, baholash, tanqidiy tafakkurni shakllantirish.</p> <p>Fanning vazifasi: Ommaviy axborot vositalari va media makonga xos: "raqamli", "kompyuter", "vizual", "texnologik", "kommunikatsion", "media", "axborot", "ommaviy madaniyat" va "texnokratiya" kabi tushunchalarni talaba-yoshlarga mazmuni, maqsad va vazifalarini anglagan holda foydalanish madaniyatini shakllantiradi.</p> <p>Talabalarda fanni o`qish natijasida:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-ma`lumot, muloqot tushunchasi, evolyutsiya va tarixiyligi; -media va axborot madaniyati savodxonligining asosiy elementlarini belgilash; -axborot manbalari va ehtiyojlarini aniqlash; -media savodxonlik va axborot madaniyatini baholash; -axborot (matn)ni tahlil qilish savodxonligini oshirish; -axborot xuruji, tahdid va boshqa turdagi xavfsizlikka qarshi media savodxonlikka oid ma`naviy-madaniy immunitetini shakllantirish;</li> <li>-yoshlarda internet va ijtimoiy tarmoqlardan foydalanishda qaramlik hissi bilan emas, balki, o`qib-o`rganishni maqsad qilishi lozim;</li> <li>-kelgusi faoliyatda media savodxonlik va axborot madaniyatini pedagogik faoliyatida qo`llash usullarini aniqlash; . -milliy axborot xavfsizligini ta`minlash va g`oyaviy immunitetini shakllantirish. <p>Media savodxonlik va axborot madaniyati sohasida yetakchi mamalakatlarining ilg`or tajribalarini ommalastirishga doir nazariy va amaliy bilim, ko`nikma va malakalarni shakllantirishdan iborat. "Media savodxonlik va axborot madaniyati" fanining o`quv dasturi Massachute, Kembridj universiteti va Finlyandiya ta`lim sohasi tajribasi asosida tahlil qilinib, ishlab chiqildi.</p> <p>Asosiy nazariy qism (ma`ruza mashg`ulotlari) II.I. Fanning tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:</p> <p>1-mavzu. Media savodxonlik va axborot madaniyati evolyutsiyasi hamda jamiyatdagi ahamiyati (2 soat) Media savodxonlik va axborot madaniyati tushunchasi evolyutsiyasi va dialektikasi. Muloqot va ma`lumot tushunchasining uzviylik va o`ziga xosligi. Muloqot va ma`lumotning inson hayotidagi o`rni, ahamiyati va ma`naviy ehtiyojga aylanishi. Media savodxonlik va axborot madaniyati kommunikativ voqea sifatida va foydalanish usullari. Xat (maktub) ilk axborot almashuv shakli. Pochta, gazeta, telegraf, jurnal va radio axborot manbai sifatida. Televideniya-davr taqozosi sifatida.</p> <p>Fanning predmeti, maqsadi va vazifalari. Media savodxonlik tushunchasi, mazmun va mohiyati. Axborot madaniyati tushunchasi mazmun va mohiyati. Axborot olish va foydalanish metodlari. Media savodxonlik va axborot madaniyatning jamiyatdagi o`rni va ahamiyati. Xorijiy mamlakatlarining media savodxonlik va axborot madaniyatining qiyosiy tahlili.</p> <p><b>2-mavzu: Axborotni jamiyatda tutgan o`rni va ahamiyati (4 soat) Axborotlashgan jamiyat tushunchasi, mazmun-mohiyati. Xabar, ma`lumot, bitim va shartnomalar. Ommaviy axborot vositalari: gazeta va jurnallar. Axborot-inson hayotining ajralmas qismi. Axborot turlari:</p>			

ijtimoiy va madaniy turmush, jamiyat siyosiy va iqtisodiy qarashlar bilan uzviyligi. San'at, sport va ma'naviy hayot. Axborotning ta'lim va tarbiya jarayonidagi o'rni va ahamiyati. Axborot oqimi va axborot madaniyatining shakllanish tendensiyalari. Medialarning qadriyatlarga tayanishi va ularning tarbiyaviy ahamiyati. Axborotlarning shaxs his-tuyg'ulariga ta'sir muammolari. Ommaviy axborot vositalarining ijtimoiy ta'sir kuchi, Media qadriyatlar. Axborotning ijtimoiy qatlamga ta'siri. Yangi O'zbekistonda fuqarolarning faollashuvida media va axborotning ahamiyati.

Ommaviy axborot vositalarida axborot, ma'lumot (matn)lar bilan ishlash va uning ommaga ta'sirini belgilash. Axborotda adolat va xolislik prinsiplari.

3- mavzu: Jahon media va axborot makonida raqobat muhiti (2 soat)

Bosma va ommaviy axborot vositalari: Gazeta, jurnal, radio, televidenie va internet jurnalistikasida o'zaro raqobat muhiti. Aholining axborotga bo'lgan ehtiyoji. Davlat va xususiy bosma nashr va ommaviy axborot vositalarida raqobat muhiti. Matbuotda so'z va axborot olish erkinligi. Matbuot va ommaviy nashrlarda raqobat. Bloger va vaynerda kasbiy etiket. Axborotning daromad manbayiga aylanishi. Axborotning ison ongiga ta'sir muammolari. Kasb etikasi.

4- mavzu: Xorijiy ommaviy axborot vositalarining media makondagi o'rni (2 soat)

Bosma nashr: "The Times", "New Times", "Bloomberg", "Sabah". Radio: "Exa Moskva", "TRT" va "Amerika ovozi" teleradiokompaniyalarining axborotlari tahlili. T.Livettning "Garverd biznes rev'yu" maqolasi haqida. Kenichi Omasning "Chegarasiz dunyo" asarining globallashuvdagi ahamiyati. "Olomoncha madaniyat" oqibatlar. Hozirgi globallashuv integratsiyalashuv, axborotlashuv va ilmiy-texnik taraqqiyot oqibatining inson omiliga ta'siri muammolari. Jahon axborot tarmog'ida fitna va ma'naviy xurujlar va ularning oqibatlar.

5-mavzu: Media maydon tuzilishi va ta'siri (2 soat)

Axborotlashgan jamiyat va media maydon tushunchasi. Uzviyligi va uning o'ziga xususiyatlari. Media maydonning shaxs va jamiyatdagi o'rni va ahamiyati. Media axborot yaratish va uning tahlili. Media axborot (matn) tahlili va uni baholash madaniyati. Media madaniyat. Media ta'lim. Global tarmoqlarning zamonaviy iskanjalari. Internet tarmoqlariniyag vujudga kelishi va maqsadi: "Odnoklassniki", "Telegram" "Facebook", "Instagram", "Whatsapp" "Tik tok", "Youtube", "Twitter", "go.glf.com", "Linkedn".

6-mavzu: Ijtimoiy tarmoqlarda axborot xurujlari va tahdidlar (4 soat)

Ijtimoiy tarmoq tushunchasi va uning mohiyati. Ijtimoiy tarmoqning axborot maydoniga aylanishi. An'anaviy OAV o'rnini ijtimoiy tarmoqlar egallashi. Ijtimoiy tarmoqlarning jozibadorligi va yoshlarni o'ziga jalb etishi. Ijtimoiy tarmoqlar va messenjerlar. Video, musiqa va manbalar. Oila kushandasi. Ijtimoiy tarmoqlarning ommalashuvi. "Odnoklassniki", "Telegram" "Facebook", "Instagram", "Whatsapp" "Tik tok", "Youtube", "Twitter", "go-gulf.com", "Linkedn". Ijtimoiy tarmoqlarning jamiyat hayotiga ta'sir muammolari. Ijtimoiy tarmoq - bu ommaviy madaniyatning omili sifatida. Ijtimoiy tarmoqlarda madaniy transformatsiya, integratsiya va diffuziya. Ijtimoiy tarmoqda axborot almashinuvi prinsipini aniqlash va tizimli tadqiq va tahlil etish. Ijtimoiy tarmoqlarning jamiyatga funksional bog'liqligi.

7- mavzu: Media maydon da axborot tarqatish madaniyati (2 soat)

Axborot maydonida axloq va shaxs tushunchasi. Axborotning ong va tafakkurga ruhiy ta'sir muammolari. Internet, virtual va vizual olamning shaxsga ta'siri. "Kazino", "sport o'yinlari". Vizual olamning ommaviyligi va jozibadorligi. Media maydonda vizual jozibadorlikning shaxs tasavvurida namoyon bo'lishi. Vizual olamda muloqot, sevgi va nikoh munosabatlari. Vizual kontentning ommaviyligi va ta'sir muammolari. Axborot almashinuvining mexanizmlari va ilmiy nazariy asoslari. Axborot almashinuvining madaniy-sotsial holati va ahamiyati.

8- mavzu: Shaxsga yo'naltirilgan axborot: psixologik, diniy va madaniy tahdidlar (2 soat)

Axborotning shaxs va jamiyatga yo'naltirilganligi. Etnik, milliy, va mintaqaviy muammolarga yo'naltirilgan psixologik, diniy va madaniy tahdidlar. Milliy nizo turlari va tahdidlar.

Axborot tizimida "falsifikatsiya metodi" (feyk)dan foydalanish. Axborot manbalaridan foydalanishda shaxs madaniyatini takomili. Ko'pmillatli jamiyatda tolerantlik, bag'rikenglik g'oyalariga tajovuz va tahdidlar. Hozirgi dunyoda terrorizm, ekstremizm va diniy tahdidlar: moslashuv va mafkuraviy kurash. Axborot almashinuvining reguliyativ funksiyasi, xavf-xatar va tahdidlar. Axborot almashinuvida mikro, mezo, makro darajalari. Globallashuv sharoitida tinchlik va barqarorlikka tahdid soluvchi: milliy, mafkuraviy va axborot xurujlarini bartaraf etishning zamonaviy mexanizm va texnologiyalari.

9-mavzu: Axborot xavfsizligini ta'minlashning g'oyaviy-nazariy asoslari (2 soat)

Yoshlarda media maydon, internet va ijtimoiy tarmoqlardan foydalanish madaniyatini shakllantirish. Bu

vositalarga qaramlik emas balki, yoshlarda to'g'ri foydalanish tushunchasini shakllantirish. Axborot manbalariga qiyosiy va tanqidiy yondashuv. Inkorni inkor qonunining media savodxonlik va axborot madaniyatida namoyon bo'lishi. Internet tarmog'idagi milliy segmentlar va axborot xavfsizligining nazariy-metodologik asoslari. Ta'limda media savodxonlik va axborot madaniyatini qo'llashning metodlari. Axborot xurujlari: etnik, irqiy, milliy, mintaqaviy, diniy, siyosiy va iqtisodiy jihatdan kamsitishni targ'ib etuvchi manbalarga nisbatan mantiqiy, psixologik hamda huquqiy yondashish.

10-mavzu: O'zbekistoida axborot xavfsizligining ma'naviy va huquqiy asoslari (2 soat)

Axborot almashinuvining milliy - mental, yosh, jins va hayoiy tajriba hamda ijtimoiy xususiyatlari. Yoshlar o'rtasida huquqbuzarlik, ma'naviy va ruhiy zo'ravonlik. Milliy qonunchilikda axborot xurujlari. Davlat siri, qonun bilan qo'riqlanadigan sirlar. Fuqarolarning sha'ni, qadr-qimmat va obro'siga nisbatan dahl qilish. Giyohvandlik vositalari, psixotrop moddalarni targ'ib qilish. Prezident asarlari, farmonlari, hukumat qarorlari va O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasida media savodxonligi va axborot madaniyatini himoyalanihi. Xalqaro jurnallarda axboriy himoya. BMTning "Bola huquqlari to'g'risida"gi konvensiyasi. "Terrorizm, ekstremizm va separatizmga qarshi" kurash bo'yicha ShXT konsepsiyasi.

11- mavzu. Virtual o'yinlarning yoshlar ongiga ta'siri (4 soat)

Kompyuterga tobelikning to'rt bosqichi: moslashish, odatlanish, shaxsiy omillarga ta'siri, inson hayotining ajralmas bo'lagi sifatida. Internet va kompyuter o'yinlarining paydo bo'lishi. Virtual tanishuvlar. Virtual o'yinlar - yoshlar tafakkuri va dunyoqarashiga ta'siri. Virtual olam va manipulyatsiya. Kompyuter o'yinlarining ruhiy va jismoniy xatarlari. Virtual olamda o'zlikni namoyon qilish - "qahramon"lik. Zo'ravonlik, faxsh va shafqatsizlikka undovchi o'yinlar: "Pubj", "Minecraft", "gta", "counter-strike", "EverQuest", "Manhunt" "Internet orqali bog'lanishning ijtimoiy munosabatlarga ta'siri" bo'yicha sotsial so'rovi.

12-mavzu: Media maydon va internet imkoniyatlari (2 soat)

Hozirgi kunda axborot texnologiyalari taraqqiyoti. Ijtimoiy tarmoqlar. Forumlar. Blogerlar. Vikilar. Elektron tijorat, aukcion, magazin va to'lovlar. Yangiliklar guruhi (Usenet). Internet-radio, televidenie (IPTV) va telefon (IP). Veb-chatlar (IRC) va reklama.

IV. SEMINAR MASHG'ULOTLARI BO'YICHA KO'RSATMA VA TAVSIYALAR

Seminar mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1-mavzu. Media savodxonlik va axborot madaniyati evolyusiyasi hamda jamiyatdagi ahamiyati (2 soat)

Reja:

1. Fanning predmeti, maqsadi va vazifalari. Media savodxonlik tushunchasi, mazmun va mohiyati.
2. Media savodxonlik va axborot madaniyati evolyusiyasi va dialektikasi.
3. Axborot madaniyati tushunchasi mazmun va mohiyati. Axborot olish va foydalanish metodlari.
4. Xorijiy mamlakatlarning media savodxonlik va axborot madaniyatining qiyosiy tahlili.

2-mavzu: Axborotni jamiyatda tutgan o'rni va ahamiyati (4 soat)

Reja:

1. Axborotlashgan jamiyat tushunchasi, mazmun-mohiyati.
2. Ommaviy axborot vositalari: gazeta va jurnallar. Axborot turlari.
3. Axborotning ta'lim va tarbiya jarayonidagi o'rni va ahamiyati.
4. Axborot oqimi va axborot madaniyatining shakllanish tendensiyalari.

2- mashg'ulot

Reja:

1. Medialarning qadriyatlarga tayanishi va ularning tarbiyaviy ahamiyati.
2. Axborotlarning shaxs his-tuyg'ulariga ta'sir muammolari.
3. Yangi O'zbekistonda fuqarolarning faollashuvida media va axborotni ahamiyati.
4. Axborotda adolat va xolislik prinsiplari.

3- mavzu: Jahon media va axborot makonida raqobat muhiti (2 soat)

Reja:

1. Bosma va ommaviy axborot vositalari: Gazeta, jurnal, radio, televidenie va internet jurnalistikasida o'zaro raqobat muhiti.
2. Matbuotda so'z va axborot olish erkinligi. Matbuot va ommaviy nashrlarda raqobat.
3. Bloger va vaynerda kasbiy etiket.

4. Axborotning inson ongiga ta'sir muammolari. Kasb etikasi.

4- mavzu: Xorijiy ommaviy axborot vositalarining media makondagi o'rni (2 soat)

Reja:

1. Bosma nashr: "The Times", "New Times", "Bloomberg", "Sabah", Radio: "Exa Moskv", "TRT" va "Amerika ovozi" teleradiokompaniyalarining axborotlari tahlili.

2. "Olomoncha madaniyat" oqibatlari.

3. Hozirgi globallashtirish integratsiyalashuv, axborotlashuv va ilmiy-texnik taraqqiyot oqibatining iison omiliga ta'siri muammolari.

4. Jahon axborot tarmog'ida fitna va ma'naviy xurujlar va ularning oqibatlari.

5-mavzu: Media maydon tuzilishi va ta'siri (2 soat)

Reja:

1. Axborotlashgan jamiyat va media maydon tushunchasi. Uzviyligi va uning o'ziga xos xususiyatlari.

2. Media axborot (matn) tahlili va uni baholash madaniyati.

3. Internet tarmoqlarining vujudga kelishi va maqsadi: "Odnoklassniki", "Telegram" "Facebook", "Instagram", "Whatsapp", "Tik tok", "Youtube", "Twitter", "go-gulf.com", "Linkedn".

6-mavzu: Ijtimoiy tarmoqlarda axborot xurujlari va tahdidlar

(4 soat)

Reja:

1. Ijtimoiy tarmoq tushunchasi va uning mohiyati. Ijtimoiy tarmoqning axborot maydoniga aylanishi.

2. Ijtimoiy tarmoqlar va messenjerlar. Video, musiqa va manbalar. Oila kushandasi.

3. Ijtimoiy tarmoqlarning jamiyat hayotiga ta'sir muammolari.

2- mashg'ulot

Reja:

1. Ijtimoiy tarmoq – bu "ommaviy madaniyat"ning omili sifatida.

2. Ijtimoiy tarmoqlarda madaniy transformatsiya, integratsiya va diffuziya.

3. Ijtimoiy tarmoqda axborot almashinuvi prinsipini aniqlash, tizimli tadqiq va tahlil etish.

4. Ijtimoiy tarmoqlarning jamiyatga funksional bog'liqligi.

7- mavzu: Media maydon da axborot tarqatish madaniyati (2 soat)

Reja:

1. Axborot maydonida axloq va shaxs tushunchasi.

2. Internet, virtual va vizual olamning shaxsga ta'siri.

3. "Kazino", "sport o'yinlari", "karta o'yini".

4. Vizual olamda muloqot, sevgi va nikoh munosabatlari.

8- mavzu: Shaxsga yo'naltirilgan axborot: psixologik, diniy va madaniy tahdidlar (2 soat)

Reja:

1. Etnik, milliy, va mintaqaviy muammolarga yo'naltirilgan psixologik, diniy va madaniy tahdidlar.

2. Axborot tizimida "falsifikatsiya metodi" (feyk)dan foydalanish.

3. Ko'pmillatli jamiyatda tolerantlik, bag'rikenglik g'oyalari tajovuz va tahdidlar.

4. Hozirgi dunyoda terrorizm, ekstremizm va diniy tahdidlar: moslashuv va mafkuraviy kurash.

9-mavzu: Axborot xavfsizligini ta'minlashning g'oyaviy-nazariy asoslari (2 soat)

Reja:

1. Yoshlarda media maydon, internet va ijtimoiy tarmoqlardan foydalanish madaniyatini shakllantirish.

2. Axborot manbalariga qiyosiy va tanqidiy yondashuv.

3. Inkorni inkor qonuni media savodxonlik va axborot madaniyatida namoyon bo'lishi.

4. Internet tarmog'idagi milliy segmentlar va axborot xavfsizligining nazariy-metodologik asoslari.

10-mavzu: O'zbekistonda axborot xavfsizligining ma'naviy va huquqiy asoslari (2 soat)

Reja:

1. Axborot almashinuvining milliy-mental, yosh, jins va hayotiy tajriba hamda ijtimoiy xususiyatlari.

2. Yoshlar o'rtasida huquqbuzarlik, ma'naviy va ruhiy zo'ravonlik.

3. Milliy qonunchilikda axborot xurujlari. Davlat siri, qonun bilan qo'riqlanadigan sirlar.

4. "Terrorizm, ekstremizm va separatizmga qarshi" kurash bo'yicha ShXT konsepsiyasi.

11- mavzu. Virtual o'yinlarning yoshlar ongiga ta'siri (4 soat)

Reja:

1. Kompyuterga tobeklikning to'rt bosqichi: moslashish, odatlanish, shaxsiy omillarga ta'siri, inson

hayotining ajralmas bo'lagi sifatida.

2. Internet va kompyuter o'yinlarining paydo bo'lishi.
3. Virtual tanishuvlar. Virtual o'yinlarning – yoshlar tafakkuri va dunyoqarashiga ta'siri.

2- mashg'ulot

Reja:

1. Virtual olam va manipulyatsiya. Kompyuter o'yinlarining ruhiy va jismoniy xatarlari.
2. Virtual olamda o'zlikni namoyon qilish - "qahramon"lik.
3. Zo'ravonlik, faxsh va shafqatsizlikka undovchi o'yinlar: "Pubj", "Minecraft", "gta", "counter- strike", "EverQuest", "Manhunt".
4. Hilmiy Xidir Soriy "Internet orqali bog'lanishning ijtimoiy munosabatlarga ta'siri" bo'yicha sotsial so'rovi.

12-mavzu: Media maydon va internet imkoniyatlari (2 soat)

Reja:

1. Hozirgi kunda axborot texnologiyalari taraqqiyoti. Ijtimoiy tarmoqlar. Forumlar. Blogerlar. Vikilar.
2. Elektron tijorat, auksion, magazin va to'lovlar.
3. Yangiliklar guruhi (Usenet). Internet-radio, televidenie (IPTV) va telefon (IP). Veb-chatlar (IRC) va reklama.

II. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Media savodxonlikni rivojlantirishning yo'llari
2. Ed'yuton konsepsiyasi
3. Post-haqiqat nima?
4. Filmlar va "ommaviy madaniyat".
5. Televidenie - ko'ngilochar sanoat sifatida
6. O'yinlar - ijtimoiy faoliyat sifatida
7. Medialarning ijtimoiy mazmuni.
8. Media madaniyat va innovatsion pedagogik texnologiyalar
9. Ijtimoiy media shakllari
10. Ijtimoiy mediada tahdid va xavf-xatarlar
11. Tarmoq odob-axloqi. (Infoetika)
12. Axborot matnlar bilan ishlash va media madaniyat
13. Axborot nima va uning manbalari
14. Axborot turlari va ishonchliligi
15. Media muhitda axloqiy tamoyillar
16. Media muhitda bola huquqlari
17. BMTning "Bola huquqlari to'g'risidagi konvensiyasi"
18. Media texnologiyalar kundalik hayotda
19. Ijtimoiy mediani baholash
20. Media savodxonlikni qanday oshirish mumkin?
21. Siz nima uchun media savodli bo'lishingiz kerak?
22. Takdimot tayyorlash va taqdim etish usul va vositalari
23. Media makonda axborotni taqdim etish
24. Kitob apparati bilan ishlash
25. Texnika madaniyati
26. Reklamaning ijtimoiy mazmun-mohiyati
27. Kompyuter o'yinlari - manqurtlik vositasi
28. Virtual o'yinlarning asoratlari
29. Virtual tutqunlikka qarshi kurash

30. Kiberterrorizm

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan dokladlar, buklet, taqdimot, esse, keys, muammoli vaziyat, videorolik va kontentlar yaratish, o'quv ishlarini tayyorlash va uni himoya qilish tavsiya etiladi.

VI. Ushbu fandan kurs ishi ko'zda tutilmagan.

VII. Ta'lim natijalari (Kasbiy kompetensiya)

Talaba bilishi kerak:

Fanni muvaffaqiyatli o'zlashtirish uchun raqamli texnologiyaning didaktik imkoniyatlari, media axborot va matnlar bilan ishlash texnologiyasiga doir global jarayonlarga analitik va mantiqiy tafakkurning roli haqida bilimga ega bo'lishi;

Raqamli media matn va tasvir bilan ishlash, media ta'limni tashkil etishda ta'limiy mazmundagi infografika, broadcast, caption videoaapim yaratishga oid dasturiy ta'minotlar, media matnlarni tahlili, analitik va sintetik fikrlash asosida, mushohadaviy tafakkurga asoslangan holda mustaqil qarorlar qabul qilish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak;

Media savodxonlik va axborot madaniyati tushunchalarini kasbiy va axboriy faoliyatni amalga oshirishning universal vositasi sifatida foydalanishda konstruktiv, mantiqiy ifoda etish malakalariga ega bo'lishi lozim.

	<p>VIII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
	<p style="text-align: center;">VII. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish, joriy nazorat, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.</p> <p>Joriy nazorat. Joriy nazorat semestr davomida seminar mashg'ulotlariga ajratilgan soatlar (juftlik) dan kelib chiqib umumiy 30 ball bilan baholanadi.</p> <p>Jami seminar mashg'ulotlari bo'yicha o'zlashtirish natijalari 100 ballik tizimda 30 ball bilan baholanadi.</p> <p>Oraliq nazoratlar. Oraliq nazoratlar semestr davomida ma'ruza mashg'ulotlari o'quv soatidan kelib chiqqan holda 1 marta o'tkaziladi. Oraliq nazorat 100 ballik tizimda 20 ball bilan baholanadi. Oraliq nazorat ishi tarkibida mustaqil ta'lim topshirig'i kiradi.</p> <p>Oraliq va joriy nazorat uchun ajratilgan ballning 60% ini to'plagan talabalarga yakuniy nazorat topshirishga ruxsat beriladi.</p> <p>Yakuniy nazorat</p> <p>Yakuniy nazorat yozma yoki test shaklida o'tkaziladi. Talabaniy yakuniy nazoratdagi o'zlashtirishi 100 ballik tizimda 50 ball bilan baholanadi va yakuniy nazorat uchun ajratilgan ballning 60% ini to'plagan talabalar fanni o'zlashtirgan hisoblanadi.</p>
	<p style="text-align: center;">Asosiy adabiyotlar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ya.Mamatova, S.Sulaymanova. O'zbekiston mediata'lim taraqqiyot yo'lida. O'quv qo'llanma. Extremum-press, 2015-94.6 2. Yahyo, Muxammad Amin. Internetdagi tahdidlardan himoya. Yordamchi o'quv qo'llanma. Movaraunnahr, 2016.-672 b 3. A.V. Fedorov. Mediaobrazovaniya i mediagramotnost Uchebnoe posobie. M. 2018 g 4. Media va axborot savodxonligini shakllantirishning pedagogik jihatlari. O'quv-amaliy qo'llanma. - Extremum-press, 2017-142.6 <p style="text-align: center;">Qo'shimcha adabiyotlar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Axmetova L.C. Mediaobrazovaniya i mediagramotnost: teoriya, metodologiya, praktika. Uchebnoe posobie. KazGU. 2016 g 2. Amirov D.M. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari izohli lug'ati. 2010. 3. Burxanov X. M. Internet xavfsizligini ta'minlashda milliy segment faoliyatining sotsiologik jihatlari. Diss.Avtoreferat. T.: 2012. 4. Raximova Sh.A. Ijtimoiy tizimni modernizatsiyalashtirish jarayonida axborot almashinuvi madaniyati. Diss.Avtoreferat. T.: 2021. 5. Shermuxamedova A.U. O'zbekistonda ijtimoiy tarmoqlarning shakllanishi tendensiyalari va xususiyatlari. Diss.Avtoreferat T.: 2021. 6. Sudich Yu.V., Prokazin V.V. Rol sotsial setey v jizn! molodeji. M. 2019. 7. Matibaev T. Matibaeva R. Jaholat xuruji. - Toshkent: Akademiya, 2013. 8. Tolipov A.A. Yoshlar orasida jiioyatchilikning oldiii olishning ijtimoiy mexanizmlari. Diss.Avtoreferat. T.: 2021. <p style="text-align: center;">O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmoni</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. O'zbekiston Respublikaeini yanada rivojlantirish bo'yicha \harakatlar strategiyasi to'g'risida. (O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2017 y., 6-son, 70-modda)

	<p>2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 Vil 13 dekabrda “O‘zbekiston Respublikasi davlat boshqaruviga raqamli iqtisodiyot, elektron hukumat hamda axborot tizimlarini joriy etish bo‘yish qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi</p> <p>3. PF-5598-son Farmoni (Qonun hujjatlari ma’lumotyaari milliy bazasi, 13.12.2018 y,</p> <p>4. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020- yil 6-noyabrda "O‘zbekistonning yangi taraqqiyot davrida ta’lim-tarbiya va ilm-fan sohalarini rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF - 6108- son farmoni.</p> <p style="text-align: center;">Axborot manbalari:</p> <p>1. http://www.edu.uz-O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligi sayti.</p> <p>2. http://www.uzedu.uz - O‘zbekiston Respublikasi Xalq ta’limi vazirligi sayti.</p> <p>3. http://www.gov.uz- O‘zbekiston Respublikasi hukumati portali.</p> <p>4. Prezident.uz - O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining rasmiy veb-sayti</p> <p>5. www.press-service.uz. - Prezident matbuot xizmati</p> <p>6. www.Lex.uz - O‘zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi.</p> <p>7. www.ziyonet.uz - O‘zbekiston Respublikasi ta’lim portali</p> <p>8. www.uza.uz - O‘zbekiston Milliy axborot agentligi (O‘ZA)</p> <p>9. www.natlib.uz - Alisher Navoiy nomidagi O‘zbekiston Milliy kutubxonasi</p> <p>10. www.webofscience.com - Xalqaro ilmiy maqolalar platformasi</p> <p>11. www.scopus.com - Xalqaro ilmiy maqolalar platformasi</p> <p>12. www.elibrary.ru - Rossiya ilmiy maqolalari indeksi</p> <p>13. www.pedagog.uz</p> <p>14. “Xalq so‘zi” gazetasi - www.info XS.Uz.</p> <p>15. “Turkiston” gazetasi - www.turkiston sarkor.uz.</p>
7	Mazkur fan dasturi Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2022 yil 30.08 daqi qarori bilan tasdiqlangan fanning o‘quv dasturi asosida tuzilgan.
8	Fan/modul uchun mas’ul: falsafa doktori, dots. B. Toshboyev
9	Taqrizchilar: JDI dotsenti, falsafa fanlari nomzodi P.Qulmatov JDPU dotsenti, falsafa fanlari nomzodi M.Sayidov

